

BOEKBESPREKING

„Elseviers gids voor stenen en mineralen.” Door Prof. Dr. W. Schumann. Vertaald uit het Duits door Ir. J. L. H. Bemelmans. 227 bladz., 307 afb. in kleur en talrijke zwart-wit afb. Uitgever, Elsevier Amsterdam-Brussel 1973; f 29,50.

Alhoewel de uitgever dit boek een breed opgezet naslagwerk noemt, zou ik het een handleiding voor in het veld willen noemen. Het handige formaat (het past in een jaszak) en de stevige wijze van inbinden maken het uitermate geschikt om tijdens vakanties of excursies mee te nemen.

Gelukkig is men ervan afgestapt om uitsluitend „museum stukken” af te beelden, waardoor bij de amateur-verzamelaar al snel de indruk ontstaat, dat zijn stukken niet mooi genoeg zijn. Dat de kleuren van de afbeeldingen niet zo goed zijn, is dan ook meestal geen nadeel. De combinatie van eenvoudige stukken en minder felle kleuren houdt de mogelijkheid open dat men zelf een mooier stuk kan vinden.

De indeling van de groepen mineralen, edelstenen, gesteenten en ertsen is gemakkelijk in het gebruik. Dit gemak wordt sterk verhoogd, omdat men tekst en afbeelding steeds tegenover elkaar heeft geplaatst. Prettig is het dat vele „stenen en mineralen” beschreven zijn, die in de Ardennen-Eifel-Hunsrück te vinden zijn en zodoende binnen het bereik van bijna iedereen in België en Nederland.

Minder geslaagd is het hoofdstuk over fossielen. Dit gedeelte had men beter achterwege kunnen laten, zolang met een verwijzing naar andere boeken. Nog beter zou zijn, over dit onderwerp een apart werkje uit te geven.

Als veld-handleiding zal het boek zeker zijn dienst doen. Voor de amateur-verzamelaar om tijdens vakanties wat orde te scheppen in de veelheid aan stenen die dan gevonden worden. Voor de vakman om tijdens excursies nog even op te zoeken, wat op het kritieke moment niet te binnen wil schieten.

P.J.F.

Die miocäne Molluskenfauna von Miste-Winterswijk NL. (Hemmoor). Door F. Nordsieck. 187 bladz., 3 afb., 9 tab., 350 figuren. Gustav Fischer Verlag Stuttgart, 1972. (f 135,—).

De auteur beschrijft hierin 339 soorten en ondersoorten uit het Mioceen, waarvan er 39 nog niet eerder beschreven waren.

Voor de prachtige tekeningen en de tabellen over het voorkomen in de verschillende tertiaire bekkens in Europa, wekken de indruk van een gedegen werk.

De beschrijving van de soorten laat echter veel te wensen over. Het ontbreken van synoniemen is hierbij gering te noemen. Veel erger is het dat bij de beschrijving van de nieuwe soorten de regels betreffende de nomenclatuur niet in acht genomen

zijn en meestal maar enkele woorden aan het nieuwe soort gewijd zijn. Even erg is het, dat bij deze beschrijving uitgegaan werd van één of enkele exemplaren, soms zelfs van een fragment. Dit was m.i. niet nodig. De auteur geeft zelf aan, dat A. W. Janssen over 400 maal zoveel materiaal beschikt als de auteur, maar dat hem slechts 5 kg zeefmateriaal ter beschikking stond.

P.J.F.

„Versteinerte Urkunden”. *Die Paläontologie als Wissenschaft vom Leben in der Vorzeit.* Door E. Thenius. 2e uitgebreide en verbeterde druk, 211 bladz. en 89 afbeeldingen. Springer Verlag, Berlin-Heidelberg-New York, 1872. f 13,15.

Bij dezelfde uitgeverij verscheen in 1973 de engelse vertaling van het boek met de titel: „Fossils and the Life of the Past”. Vertaald door B. M. Crook, 193 bladz. en 89 afbeeldingen. \$ 6,90 of D.M. 18,60.

Het is duidelijk dat de tegenwoordige kennis betreffende de paleontologie niet meer samengevat kan worden in een boekje van 200 bladzijden. Dit was dan ook niet de opzet bij Prof. E. Thenius van de universiteit Wenen, bij het schrijven van dit werkje, dat uitgebracht werd in de serie „Verständliche Wissenschaft”. De bedoeling was een overzicht te geven van de paleontologie voor de geïnteresseerde leek. Hierin is de schrijver m.i. geslaagd.

Voor het hoofdstuk over bijzondere fossielen, met afbeeldingen van een fossiele kwal uit de Jura en insecten in barnsteen uit het Tertiair, overtuigen, dat fossielen geen toevallige spelingen zijn van de natuur. Het is een goede gedachte geweest om ook het „volksgeloof” omtrent fossielen op te nemen en wel omdat iedereen hiermede wel in contact is geweest. Het is jammer dat er niet meer aandacht geschonken is aan de schijn-fossielen. Toekomstige verzamelaars zouden teleurstellingen ontnomen zijn.

Na een overzicht van de meest gebruikelijke werkmethode in de paleontologie wordt door de schrijver ingegaan op de samenhang tussen planten- en dierenrijk. Enkele fossiele levensgemeenschappen worden daarna uitvoeriger beschreven. Binnen het raam van dit boek moest het wel bij enkele grepen uit de veelheid blijven. Voor ons is hier van belang het gedeelte over de löss.

Het in de tweede druk toegevoegde hoofdstuk over de paleogeografie geeft, waarschijnlijk door ruimtegebrek, niet die informatie aan de leek waardoor hij in staat is enkele grote lijnen te ontdekken in het drijven van de continenten. De samenhang tussen gebergtevorming en de ontwikkeling van het leven blijft zodoende in het vage.

P.J.F.